

Romániában	
Egész évre	— 750
Félévre	— 380
Negyedévre	— 200
Egy hónapra	— 70
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3-50

Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ck
Egy szám	— 1-50 ck

Egységesen száll sikkra a zsidóság állampolgári jogaiért

Az összes zsidó szervezetek és pártok közös értekezletet tartottak Kolozsváron. A regátbéli zsidóság felajánlja testvéri segítségét. Központi jogvédő bizottság alakult

(Cluj-Kolozsvár, ápr. 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Történelmi nevezetességű eseménye zajlott ma le Erdély zsidóságának. A szükség és az idő parancsa összehozta a széthúzó erőket és öt esztendő számos eredménytelen kísérlete után végre sikerült Erdély összes zsidó szervezeteit és pártjait egy táborba hozni, hogy együttes erővel és elhatározással szálljanak sikkra a zsidóság vitássá tett jogainak védelmére.

Az Uj Kelet mutatott rá elsőnek arra, hogy a Marzescu-féle állampolgársági törvény és annak végrehajtási utasítása számos pontban ellenkezik nemcsak a békeszerződés határozmányával, de az alkotmánytörvénnyel is, melyek a csatolt területek lakosságának minden formalitás nélkül megadták már az állampolgári jogot. Az új törvény egyes rendelkezései és végrehajtásának módjai azonban tág lehetőséget nyújtanak arra, hogy az állampolgárok nagy tömegeit meglévő jogaitól elűssék és állampolgári viszonyukat bizonytalanná tegyék.

Az első közös értekezlet

Az állampolgársági törvény által teremtett helyzet és súlyos jogbizonytalanság megbeszélésére Erdély zsidóságának képviselői ma értekezletet tartottak Kolozsváron. Ez volt az első alkalom, amikor Erdély zsidóságának reprezentánsai pártállásra való tekintet nélkül együttes tanácskozássra gyűltek össze. Az értekezleten megjelent Ullmann Salamon beszercei főrabbi, az Ortodox Központi Iroda elnöke, dr. Eisler Mátyás kolozsvári főrabbi, a nem ortodox hitközségek szervezetének ügyvezető elnöke, dr. Fischer József, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke, valamint a legtöbb erdélyi és bánáti hitközség és az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség helyicsoportjainak képviselői. Azok a hitközségek és helyicsoportok, amelyek akadályoztatás és az idő rövidsége miatt nem képviselhetették magukat az értekezleten, táviratilag jelentették be csatlakozásukat a hordandó határozatokhoz. Különös jelentőséget adott a tanácskozásnak, hogy azon a regátbéli zsidóság képviselői is megjelentek, akik testvéri segítségüket jöttek felajánlani Erdély zsidóságának. Résztvett az értekezleten dr. V. Fildermann, az Uniunea Evreilor Romani elnöke és Madger, az Uniunea főtitkára.

Az értekezlet elnökéül egyhangulag dr. Fischer Tivadart, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség díszelnökét kérték fel.

Védekezni kell!

Dr. Klein Miksa, mint az értekezlet egybevivője és előadója, hosszú beszédben ismerteti az állampolgársági törvény által teremtett helyzetet. Erdély zsidósága, ugymond, még soha sem nézett ilyen válságos és bizonytalan napok elébe. Az állampolgársági törvény és annak végrehajtási utasítása olyan tág lehetőségeket nyújt a legsúlyosabb jogfosztásokra, hogy azok ellen teljes erőnkkel és minden rendelkezésre álló törvényes eszközzel védekezniünk kell. Részletesen ismerteti a törvény egyes rendelkezéseit és kifejti, hogy a leggyorsabb cselekvésre van szükség, mert a jogorvoslatokra mindössze harminc nap áll a jogainkban megátadott polgárok rendelkezésére. Rámutat arra, hogy Erdély zsidósága az utóbbi évek során úgy egyéneiben, mint összességében súlyos sérelmeket szenvedett. A kormány szűkkeblű iskolapolitikája, a hitközségek vitássá tett adókövetési joga, az italmérségi engedélyek sorozatos bevonása és az agrárreform egyoldalú végrehajtása mind, mind gyökerében támadták meg az erdélyi zsidóság lét-

érdekeit. E jelenségekkel szemben nem maradhatunk tétlenül és egy erős jogvédő szervezetet kell alakítanunk, amely kellő autoritással felruházva az egyetemes erdélyi zsidóság képviselőiben igyekeznek megakadályozni a zsidóság jogainak egyre nyitabb megsértését és elkobzását.

Dr. Fildermann beszéde

A nagy figyelemmel fogadott beszéd után dr. Fildermann, az Uniunea Evreilor Romani elnöke szólt fel. Behatóan ismerteti a vezetése alatt álló szervezet tevékenységét és múltját. A regátbéli zsidóság helyzete a múltban, mondotta, mindenki előtt ismeretes. Nem voltak polgári jogaink, nem volt szabad költözködési jogunk, a falu el volt zárva előlünk és csak a városok gettóiban lakhattunk. Múltbéli

helyzetünkre jellemző példaként említem meg, hogy kétszáz olyan törvény volt életben, amelyek a zsidók jogait korlátozták. Vég nélküli szenvedések és hosszas küzdelmek árán sikerült csak megszereznünk polgári jogainkat és ebben a küzdelemben az Uniunea Evreilor Romaniak jutott a legjelentősebb, ugyszólván döntő szerep. Bátran és megalkuvás nélkül harcoltunk a zsidóság jogaiért és az eredmény mutatja, hogy nem eredménytelenül.

Behatóan ismerteti azokat a tárgyalásokat, amelyeket az Uniunea a mostani és a korábbi kormányokkal folytatott. Nehezen ment az egyenjogúsítás megszerzése, de a meg nem szűnő és meg nem alkuvó munkának végül mégis megteremtett a gyümölcse. A regátbéli zsidók ma a törvények szerint egyenjogú polgárok.

Veszélyben az állampolgársági jog

— Most azonban — folytatta — önök, akik azelőtt az összes polgári jogok teljes birtokában voltak, állanak ama veszély előtt, hogy ezeket a jogokat elveszítik. Kötelességünknek tartjuk, hogy erre figyelmeztessük önöket és testvéri szívvvel felajánljuk támogatásunkat. A veszedelem abban rejlik, hogy az állampolgári törvény végrehajtási utasítása szerint egy bizottságnak kötelessége összeírni az állampolgárok névsorát. A bizottság előtt a polgároknak nem kell megjelenniük, mert azt hivatalból kell összeírni. Am ha nem írják össze, ha kifelejtik őket, akkor nem a bizottság tagjait büntetik meg, akik mulasztást követtek el, hanem azokat, akiket kihagytak a listából, mert ezek elvesztik állampolgárságukat és csak rendkívül bonyodalmas bírói eljárás útján juthatnak ismét hozzá. És az állampolgárság elvesztése rettenetes joghátrányokkal jár. Nekünk, akik a zsidó élet frontján vagyunk, kötelességünk ügyelni arra, hogy egyetlen olyan zsidó sem maradjon ki az állampolgársági listából, akinek meg van a jogcíme rá, hogy oda felvétessék. Sajnos a mi népünk nagyrészt olymértékben foglalják le a mindennapi élet gondjai, hogy igen sokan nem fognak eleget tenni a törvény által előírt formalitásoknak, ha idejekorán nem figyelmeztetjük őket a bekövetkező veszedelemre. Ezért szükséges, hogy egy erős jogvédő szervezet alakuljon, amely minden városban ellenőrizze, hogy az állampolgársági listákba minden igényjogosultat felvegyenek.

Ezután behatóan foglalkozik az Uniunea jövő terveivel és annak a reményének ad kifejezést, hogy nincs messze az idő, amikor az erdélyi zsidóság megtalálja majd regátbéli testvéreivel a hasznos együttműködés útját. Végül arra kéri az értekezletet, vegye fontolóra, vajjon nem volna időszerű, hogy az Uniunea ezalkalommal megalakítsa az erdélyi szervezetét.

Megalakítsák-e az Uniunea erdélyi szervezetét?

Dr. Fischer Tivadar az értekezlet nevében meleg köszönetet mond dr. Fildermannnak értékes felvilágosításaiért és felajánlott támogatásáért. Ezután felteszi a kérdést, szükségesnek tartja-e az értekezlet az Uniunea erdélyi szervezetének azonnali megalakítását. Az értekezlet egyhangulag megállapítja, hogy ez a kérdés nem képezi a mai tanácskozás tárgyát és ezért abban nem is határoz.

Dr. Fried Abrahám (Máramarosziget) a jogvédelem gyakorlati keresztültviteléhez tesz néhány praktikus javaslatot.

Ullmann Salamon beszercei főrabbi melegen üdvözi a gondolatot, hogy az erdélyi zsidóság veszélyeztetett jogainak védelmében egységesen járjon el és azt javasolja, kérje fel az értekezlet az Uniunea Evreilor Romani, hogy a kormány előtt képviselje az erdélyi zsidóság érdekeit is.

Dr. Fischer József kifejti, hogy az értekezlet előbbi határozata, amellyel levették napirendről az Uniunea erdélyi szervezetének megalapítását, *távolról sem jelent elutasítást*. Ebben a kérdésben csak kellő előkészítés után lehet dönteni. Ennek az értekezletnek feladata az, hogy az állampolgársági törvény káros következményeitől megmentse az erdélyi zsidóságot. Erős jogvédő szervezetekre van szükség, csak hogy ezeket a rendelkezésekre álló rövid idő alatt megteremteni nem lehet. Eppen ezért az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség, amelynek már vannak jogvédő szervezetei, felajánlja, hogy miként eddig, ezalkalommal is az egyetemes erdélyi zsidóság szolgálatába állítja azokat és a zsidóság minden pártárnyalatával kiegészítve hajlandó az állampolgársági akcióval kapcsolatos munkálatoikat végezni. Az értekezlet további folyamán dr. Fischer József javaslatát egyhanguan magáévá teszi.

Az erdélyi zsidóság nem adja fel régi jogait

Dr. Eisler Mátyás főrabbi, mint a nem ortodox hitközségek szervezetének ügyvezető elnöke szintén az egységes védekezés mellett foglal állást. A gyűlés általános helyeslése közben hangoztatja, hogy az erdélyi zsidóság egy jöttát sem adhat fel régi jogaiból.

Dr. Rosenfeld (Szászrégen) és Schwartz Jakab szintén a törvény elvi rendelkezéseivel foglalkoznak. Rosenzweig Jakab (Dés) gyakorlati javaslatokat tesz.

Engel Oszkár (Marosvásárhely) kijelenti, hogy bár hitközsége nem tartozik a Zsidó Nemzeti Szövetséghez, mégis az a véleménye, hogy ebben az ügyben az idő rövidsége miatt a meglévő szervezeteket kell megbízni azzal, hogy az akciót lefolytassák.

Dr. Weissburg Chaim szerint az értekezletnek két nagy zsidó szervezet, az Uniunea és a Zsidó Nemzeti Szövetség ajánlották fel segítségüket. Mind a két ajánlatot örömmel és hálás szívvvel kell elfogadni.

Ezután dr. Fildermann szólal ismét fel és kifejti, hogy a romániai zsidók mindig hűséges és lojális polgárai voltak az államnak.

— Jogos küzdelem az, — mondotta — amelyre mi készülünk. Ügyelni fogunk arra, hogy minden igényjogosult zsidó hozzájusson állampolgárságához, de örködni fogunk azon is, hogy egyetlen zsidó se jusson hozzá jogtalanul. Elhangzott itt az a kérdés is, hogy honnan fogjuk előteremteni az akcióhoz szükséges anyagi eszközöket. Nem kételkedem benne, hogy az erdélyi zsidóság e komoly időkben megteszi a maga kötelességét és mi is szívesen leszünk segítségére.

Az értekezlet ezután határozta emeli Klein Miksa dr., illetőleg Fischer József dr. következő javaslatát:

Határozati javaslat

Az értekezlet elhatározza, hogy Erdély, Bánát, Körösvidék és Máramaros zsidóságának ezidőszerint veszélyben forgó állampolgári jogának megvédése, egy, az összes szervezetek bevonásával kiépítendő jogvédelmi szervezetet létesít.

Az értekezlet felhív és kötelez minden létező zsidó jogvédelmi szervezetet, pártállásra való tekintet nélkül, hogy magát az összes zsidó elemekből kiegészítve az állampolgárság kérdésében a zsidóságot az ezzel összetűgő tendenciákról felvilágosítsa és minden hozzáfutó zsidónak a szükséges segítséget megadja.

Az értekezlet ezután megválasztja a központi végrehajtó bizottságot a következő módon:

Elnökség: Ullmann Salamon, az ortodox közösségek szervezetének ügyvezető elnöke, dr. Fischer József az erdélyi zsidó nemzeti szövetség elnöke és dr. Fischer Tivadar. A bizottságba Arad, Temesvár, Szatmár, Máramarossziget, Dés, Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyvárad, Lugos, Szászrégen, Brassó, Nagyszeben, Felsővisó és Nagybánya zsidó hitközségei egy-egy képviselőt delegálnak.

A jogász-bizottság tagjai: dr. Klein Miksa, dr. Pollák Sándor, dr. Lebovits Samu, dr. Spitzer József, dr. Jakobi Emil, dr. Weisz Béla és dr. Erzmán. Tagjai ezenkívül a bizottságnak Schwartz Jakab, dr. Weissburg Chaim, Wertheimer Miksa és Janovitz Géza.

Az értekezlet megbizta a központi bizottságot, lépjen azonnal összeköttetésbe a szövetség helyi csoportjaival és a hitközségekkel, hogy hasonló módon helyi bizottságokat létesítsenek.

Végül elhatározta az értekezlet, hogy felhívást intéz Erdély zsidóságához, amelyben figyelmezteti a helyzet követeléseire.

A nagyjelentőségű tanácskozás ezzel véget ért.

Pawlitzka Leó

a világ megváltó bankpénztáros

(Bécs, ápr. 30. Az Uj Kelet munkatársától.) Nagyon érdekes és különös ügyet tárgyalt a bécsi polgári törvényszék. Pawlitzka Leó harmincöt éves bankpénztáros az Angol-Osztrák Bank hivatalnok volt és egy napon azzal lepte meg kollégáit és ismerőseit, hogy mintegy örüléttől megszállva profétának mondotta magát és hangos szóval hirdette, hogy a tulvilágiak és ő kötelességévé tették a világ megjavítását. Pawlitzka tényleg volt valamelyes hatalma, mert kollégáit, de különösen kollégáit teljesen befolyása alá kerítette és felettük óriási hatalmat gyakorolt. Tekintettel a pénztáros különös fanatizmusára, amellyel magát az emberiség megváltójává tette meg, a bank igazgatója nem bizott tovább benne, a pénztárkezelés alól felmentette és más helyre akarta beosztani. Pawlitzka erre kilépett a bankból, követőit és tanítványait szintén kilépetésre szólította fel és így nemcsak ő, hanem Gradt Mici, Hrbeck Berta és Schneider Mici is elhagyták a bankot és a mesterük után mentek. A két előbbi rövid idő után visszatért állásába, Schneider Mici azonban a profétával maradt, hozzáköltözött és Pawlitzka szüleinek fűzőkészítő műhelyében dolgozott. A leány egy ízben levelet írt a banknak, amelyben közölte, hogy Pawlitzka hajlandó visszamenni, ha három igazgatót elbocsátanak állásából. A bank természetesen nem is felelt erre a levélre.

Schneider Micivel 1913-ban ismerkedett meg a „proféta“, akkor lépett a bank kötelékébe. Mikor a frontra ment, tartalékos főhadnagy volt, állandó levelezésben állott a leánnyal, amikor haza jött, még szorosabban fűzte magához a szerencsétlen teremést. Ez az összeköttetés nem volt szexuális vonatkozású, — mint azt a szakértők is megállapították — kizárólag érzelmi viszony volt, amely Schneider Mici lelkét teljesen tönkretette, báb lett belőle, akit Pawlitzka úgy rángathatott, ahogyan akart.

Schneider Mici szülei nem nyugodtak bele abba, hogy leányuk teljesen a „proféta“ be-

folysa alatt álljon és megindították a gondnoksági eljárást. Az elsőfokú bíróság Steirer főorvos szakértői véleményét meghallgatva, amely szerint Pawlitzka gyógyíthatatlan paranoiában szenved, a lány pedig pszichopátiásan

terhelt, elrendelte a gondnokság alá helyezést. Pawlitzka és Schneider Mici ügyvédje felebezést jelentett be és Bécs most kiváncsian várja, mikép intézi el a proféta és a világot megváltó mártír ügyét a felsőbb bíróság.

Theunis és Hymans az olaszokkal is megtárgyalják a szakértői terveket

Angliában ismét törlik és csökkentik az adók egy részét. Lloyd George helyesli a munkáskormány gazdasági politikáját. Elnapolták az angol-orosz konferenciát

(Berlin, április 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A német néppárt magdeburgi gyűlésén Stresemann külügyminiszter feltűnést keltező beszédet tartott a németországi fajvédők egyre erősödő mozgalmáról. A külügyminiszter többek között ezeket mondta:

— Teljesen megértem ezt a mozgalmat, amelynek jogosságát külföldön is erősen érzik. Ezt mutatja Macdonald angol miniszterelnöknek Yorkban tartott minapi beszéde is, amelyben kijelentette, hogy szerinte a német nacionalista mozgalom

a Németország ellen folytatott külföldi politika következménye.

Ennek a kijelentésnek nagy jelentősége van, amiről a külügyminisztérium nem fog megfélekedezni, amikor válaszolni fog arra a jegyzékre, amelyben szemünkre vetik, hogy miért tűrjük meg az ugynevezett nacionalista szervezeteket.

Róma, április 30. A Volta-iroda értesítése szerint Theunis és Hymans belga miniszterek május közepén Milánóba utaznak, ahol

Mussolini olasz miniszterelnökkel fognak tanácskozni

a szakértői bizottságoknak Németország talpra-

állítására és a jóvátételi kérdés rendezésére vonatkozó javaslatainak keresztülviteléről.

London, április 30. Az alsóházban Snowden pénzügyminiszter bejelentette, hogy a Mac Kenna-féle járulékok néven ismert behozatali vámokat megszünteti, valamint több más vámot is mérsékelni fog. Horne volt kincstári kancellár, az unionisták vezére, kifogásolta, hogy Snowden hajlandó Oroszországgal kereskedelmi egyezményt kötni, Ausztráliával, Kanadával és Újzéländdal azonban vonakodik ugyanezt megtenni. Kifogásolta végül a kormánynak a munkanélküliség kérdésében tanúsított magatartását. Ezzel szemben Asquith volt miniszterelnök, a függetlenségi párt vezére, teljesen

egészséges pénzügyi munkának mondotta Snowden költségvetését,

amelyet szabadkereskedelmi költségvetésnek nevezett. Helyeselte a Mac Kenna-féle járulékok megszüntetését is. Beszéde után Asquith és Lloyd George Snowdenhez ment és üdvözölték a munkáspárti minisztert sikeres pénzügyi politikájáért.

Páris, április 30. Londoni jelentés alapján a „Temps“ azt írja, hogy az angol-orosz konferenciát elnapolták és csak akkor fog újból összeülni, ha a régi angol-orosz szerződéseket tanulmányozó bizottság előterjeszheti a jelentését. A bizottság munkája azonban valószínűleg hónapokig fog eltartani.

Jogorvoslást

kapnak az érmihályfalvai korcsmárosok

A helyi hatóságok véleményét is kikörik a végleges döntés előtt. Három felebbezés ismeretlen sorsra jutott. Megdőlnek a feljelentés vádjai

(Cluj-Kolozsvár, április 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Április ötödiki számában az Uj Kelet részletesen foglalkozott a nagyváradai pénzügyigazgatóság 35.543-IV. számú rendeletével, amellyel tíz érmihályfalvi családtól vonták meg helytlen álló indokolással az italmérési engedélyt. Az évtizedes jogaitól megfosztott embereket tendenciós beállítású feljelentés alapján döntötte nyomorba máról holnapra az elsiertett intézkedés, amely ellen az érdekeltek felebbezést jelentettek be. A beállítás előtt ugyanis a pénzügyigazgatóság nem kérte ki az érmihályfalvi pénzügyőrség véleményét és így nem is győződhetett meg

a korcsmárosok ellen felhozott vádak adataiságáról.

A nagyváradai pénzügyigazgatóság most pótolni igyekszik ezt a mulasztást és a felebbezéseket véleményezés végett leküldötte Érmihályfalvára a perceptori hivatalhoz. Az érdekeltek körében azonban érthető izgalmat okozott, hogy a tíz akta közül csak hét érkezett meg, míg özvegy Singer Kálmáné, Klein Izsák és Rosenblüth Lajos felebbezése kimaradt. Lehetséges, hogy a pénzügyigazgatóság expedíturájánál történt a tévedés, ami rövidesen ki fog derülni és orvosolható lesz. Nagyon valószínű azonban, hogy a három felebbezést, nem tudni mi okból, hivatalosan tartották vissza, ami azt jelenti, hogy az illetőktől

végérvényesen megvonták az italmérési jogot.

Ebben az esetben a jogfosztás csak három emberre szorítkozik ugyan, de éppolyan indokolatlanul, mintha valamennyi engedélyt bevonták volna.

Özvegy Singer Kálmáné engedélyét azzal az indokolással vonták be, hogy bérbeadta az italmérési jogot, vagyis visszaélt vele. Ezzel szemben azonban az igazság az, hogy az előrehaladottkoru özvegy nem képes már vezetni az üzletet és ezért veje, Hoffmann Kálmán árulja az italt, aki há-

zassága óta egy fedél alatt lakik Singernével. Klein Izsák italmérési engedélyét azon a címen vonták be, hogy csak korlátozott kimérésre volt joga, mégis nyitott korcsmahelyiséget tartott. Ez a vád nem tarthatja magát, mint hogy Klein Izsák soha büntetve nem volt semilyen kihágásért. Az pedig nem valószínű, hogy a hatóságok mindaddig behunyt szemmel túrték volna az olyan természetű kihágást, amellyel

Klein Izsákot a feljelentés adataiságáról megváltotta.

A legtöbb esetben, mint ismeretes, azt hozták fel indokul az italmérési jog elvételére, hogy a tulajdonosok korcsmája százméteres körzetén belül esik valamelyik középületnek. A pénzügyigazgatóság ugylátszik akceptálta az Uj Kelet által is megemlített érvelést, hogy a középületek későbbben keletkeztek, mint amilyen időben az italmérési engedélyeket kiadták. Éppen ezért feltűnő, hogy az e kategóriába eső

Rosenblüth Lajos felebbezését nem küldték le

véleményezés végett. A büntetlen előéletű, hatvanhárom éves ember az apjától örökölte az 1860-ból származó italmérési jogot. Rosenblüth apjának is ugyanott volt a korcsmája, ahol most van. Rosenblüth aztán korcsmaengedély helyett korlátozott kimérési jogot kért, amit 1907-ben meg is kapott, holott az 1899. évi törvény, amelyre sérelmes végzésében a pénzügyigazgatóság hivatkozik, akkor már rég érvényben volt. A pénzügyigazgatóság tehát

tévesen alkalmazta az idézett törvényt,

mert az kizárólag korlátozott italmérésekre vonatkozik. Épp ezért remélhető, hogy a valódi tényállás megismerése után a nagyváradai pénzügyigazgatóság korrigálni fogja ezt a tévedését és visszaadja a büntetlen előéletű adózóknak a tévedésből elvont jogát a megélhetésre.

Végre rövidesen Cluj városában is kapható lesz a kiváló minőségű

Dreher-Haggenmacher-Sör!

Az nagyor bócher

formán

szóban

Szerint

Miért t

A h

zatot a

—

mint m

vény b

pohárba

sorjában

hárból

akinek

hárbán.

Keve

szokás

rándoko

őreg zsi

kiáltozza

—

A z

gyászol

vasta a

itt n

Miko

pöbben

—

bert, —

kor meg

—

hiszen a

Miért

diktól m

nak a n

—

és szom

zás Mic

pötirin v

csak m

melyek

férfiak c

a nők ne

hisz időb

dohányoz

s'lo házm

nincs id

mint szor

is köteles

hogy a n

Amiko

gazdag, o

chen és r

ságra.

—

Lá

mondja a

és vendég

senkije, k

En szegér

futok egy

hazamegy

— sullen

apuka mi

tartsa me

csecesemő

A felesége

és sir. B

házasálete

A

Ez történt...

Az előrelátó rabbi Jehuda. Egy jómódu, de nagyon fősvény zsidó, meghívott egy fiatal bócher a szederestére. A vacsoránál a bóchernek a bort pálinkáspohárban szervizálták fel. Amikor a tiz csapást elmondták és a szokásos tiz cseppet a pohárból kifreccsentették, a bóchernek egy csepp bor sem maradt a poharában. Hogy a házigazda figyelmét erre a körülményre felhívja, kérdést intézett hozzá ilyen-

formán:

— Rabbi Jehuda a tiz csapást három jelzőben foglalta össze (decách, áadás, beácháv). Szerinte csak három cseppet kell kifreccsenteni. Miért vette ő ezt?

A házigazda nem tudott kielégítő magyarázatot adni, de a bócher megfelelt:

— Rabbi Jehuda előrelátó ember volt, mint minden böles. Tudta, hogy lesznek fősvény bálbószok, kik a bóchernek csak pálinkáspohárban fogják adni a bort. Ha a tiz csapást sorjában elszámolják és tizszer fognak a pohárból freccsenteni, úgy fognak járni mint én, akinek nem maradt egy csepp bor sem a pohárban.

V. I. B. Ciocarlanu

Kever avosz. Elul havában egy zsidó, aki szokás szerint egyik hozzátartozója sirjához zárandokolt, hallja, hogy a szomszéd sirnál egy öreg zsidó jajveszékkel keservesen és szivettépően kiáltozza:

— Oh miért haltál meg, oh miért haltál meg.

A zsidó kíváncsi volt megtudni, hogy kit gyászol szomszédja ennyi fájdalommal és elől-vasta a sarkó feliratát:

Itt nyugszik N. N., meghalt 65 éves korában.

Mikor azután a szomszédja egyre szivettépőbben zokogott, részvétellel fordult hozzá:

— Miért siratja olyan keservesen ezt az embert, — kérdezte — hiszen már öreg volt, amikor meghalt.

— Hogyne siratnám, — zokogja a másik — hiszen a feleségem első férje volt.

D. Jenő, Becean

Miért dohányoznak a nők. Egy híres c. d. diktól megkérdezték egyszer, miért dohányoznak a nők, mire a caddik így válaszolt:

— Addig, míg a férfiak csak hétköznapokon (és szombaton nem) dohányoztak, a dohányzás Micvesz esze s'házmán grume vó nusim pötürin volt (ugyanis a Talmud szerint a nők csak ama parancsolatokat kötelesek teljesíteni, melyek nincsenek időhöz kötve, tehát míg a férfiak csak hétköznapokon dohányoztak, addig a nők nem voltak kötelesek velük tartani, hisz időhöz volt kötve, mert szombaton nem dohányoztak). Most azonban, hogy a férfiak szombaton is dohányoznak, ez Micvesz esze s'lo házmán grume vó nusim hajovesz (tehát nincs időhöz kötve, mert úgy hétköznapon, mint szombaton dohányoznak, tehát a nőknek is kötelességük velük tartani), ezért van az, hogy a nők is dohányoznak. R. E. Satumare

Amikor a sadchen kiesik a szerepéből. Egy gazdag, öreg agglégényhez beállított egy sadchen és mindenáron rá akarta beszélni a házasságra.

— Lásna, milyen rideg a maga élete — mondja a sadchen. Egész nap a kávéházakban és vendéglőben ül. Este hazamegy, nincsen senkije, kihez egy szót szóljon. Hát élet ez? Én szegény ember vagyok, egész nap lótkufutok egy kis kereset után. Este fáradtan hazamegyek. Elémbe szaladnak a gyermekek — sollen leben. Mind a nyolc egyszerre kérdi: — apuka mit hoztál? A feleségem — az Isten tartsa meg — kezd hozzám beszélni, a kis csecsemő elkezd sirni, a nagyobbak lármáznak. A feleségem csak beszél és beszél, a kicsi sir és sir. Bár sohasem ismertem volna meg a házasságot.

V. I. B. Ciocarlanu

Aranyértékben kell fizetni a lakbért Magyarországon

Tizenháromezer papírkorona egy aranykorona. Az önálló jegybank részvényeinek jegyzése

(Budapest, április 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar nemzeti bank részvényeinek jegyzése egy a fővárosban, mint vidéken nagy érdeklődés mellett folyik. Az összes foglalkozási ágakból tömegesen jegyzik a részvényeket. Az eddigi jegyzések a legjobb eredményt helyezik kilátásba, habár technikai okokból

számszerű adatok még nincsenek.

A községi jegyzők egyesülete értekezletet tartott, amelyen kimondták, hogy a kormány tegeye lehetővé a részvények jegyzését a községek számára is. A jegyintézet aranyrudakat is átvész a részvények jegyzésére. A szinarany

kilóját 3280 aranykorona értékben fogadják el. A magyar nemzeti bank megalapítását a bécsi „Neue Freie Presse“ is kezvezően méltatja. A lap azzal fejezi be cikkét, hogy Magyarország rövidesen

a gazdasági és pénzügyi megszilárdulás útjára lép.

Holnap jelenik meg a népjóléti minisztérium lakásrendelete, amely a lakbéréket az aranyérték 11.75 százalékában, az üzletbéréket pedig az aranyérték 25.50 százalékában állapítja meg. Az aranykorona átszámítási kulcsa tizenháromezer papírkorona.

Nincsen románellenes hangulat Oroszországban

A román határmegállapító bizottság nem tapasztalt katonai készülődéseket a román-orosz határon, Jugoszlávia és a beszarábiai kérdés. Bizonytalan a kisantant konferenciájának az időpontja. Foch marsall ellenzi a román-francia szövetséget?

(Bukarest, április 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A román-orosz vegyesbizottság román tagjai Kamenec-Podolskóból hazatérve kijelentették, hogy az oroszok igen szívélyesen fogadták őket és semmitsem tapasztaltak az Oroszországban állítólag elterjedt románellenes hangulatról. Három napig tartózkodtak orosz területen, ahol elég szabadon mozoghattak és semmiféle csapatkoncentrációt nem észlelhettek a román határon. A bizottság munkálatait kedvező eredménnyel végezte és

juniushban újabb ülést fognak tartani román területen.

A londoni „Morning Post“ belgrádi jelentése szerint az orosz-román feszültségnek a kisantant államaiban észrevehető hatásai nyilvánulnak meg, különösen Belgrádban vitatják sokat ezt a problémát. A jugoszláv kormány, amely felhívást kapott, hogy csatlakozzék a román-francia szövetséghez, válaszát elhalasztotta a parlament megnyitásáig, amikor új végleges kormány alakul, miután a jelenlegi kormánynak — ideiglenes jelleggel fogva — nem áll jogában ily fontos kérdésben dönteni. Ezzel szemben a „Morning Post“ megállapítja, hogy bár az összes kormányok antibolsevisták, mégis nehéz Románia és Jugoszlávia együtt-

működését feltételezni Oroszország ellen, mert a pánszláv érzés az összes szerb osztályokat áthatja.

Épp ezért nagy várakozással tekintenek a kisantant legközelebbi konferenciájára. A felhivatalos prágai „Tribuna“ arról értesül, hogy a kisantant államainak külügyminiszterei Prágában fognak találkozni június végén, vagy július elején, mert a tavaszi hónapokat Benes cseh külügyminiszter Amerikában fogja tölteni, ahol előadókörutat tesz. Nem lehetetlen, hogy a konferencia megtartását októberre halasztják.

A jugoszlávoknak a román-francia szövetséghez való csatlakozás kérdésében tanúsított rezerváltságával egyidejűleg meglepetésként hat a „Dimineata“ román távirata, mely szerint a „Messagero“ azt írja, hogy Foch tábornagy a francia kormánynál a román-francia szerződés ellen nyilatkozott, mert szerinte ez a szövetségi szerződés nehéz helyzetbe hozná Franciaországot. A „Messagero“ szerint ez volna az oka a tárgyalások huzódzásának, noha Franciaország újabb fegyverkezési kölcsönt ajánlott fel Romániának. Ezt a hírt a legnagyobb fentartással közli a „Dimineata“, mert a „Messagero“ az olasz kormány hivatalosa ugyan, de a francia-román szövetség ellenes álláspontjáról ismeretes.

Az erdőkisajátítás új rezsimje

Az erdővágatási engedélyek feltételei. Mi történik a távollévők erdőivel?

(Bucuresti-Bukarest, ápr. 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Dr. Marcu országos faegyesületi elnök a napokban eljárt Constantinescu földművelésügyi miniszternél, hogy a községi erdők céljaira kisajátított és a jogutódlás címén a kincstár kezébe átment erdők régi tulajdonosának, illetve bérelőinek ügyében felvilágosításokat kérjen. A miniszter kilátásba helyezte a kincstár által kifizetendő kárpótlást, de csak abban az esetben, ha ezek a bíróság útján meg tudják ítéltetni jogait. A községi bérlok céljaira kisajátított erdők tekintetében a miniszter kötelezte magát a kisajátítás előtti megszerzett jogok respektálására. Azonban végleges, vagyis a kitermelt anyag kifuvározására is jogot adó vágatási engedélyeket csak akkor ad:

a) ha az agrárkomité által igazoltatik, hogy nevezett erdőrésztlet végérvényesen legelő céljaira van kisajátítva,

b) ha az erdőtvény által előírt üzemterv, vagy kezelési szabályzat elkészítettett, illetve bemutatott. Viszont ideiglenes, a kitermelt faanyag kifuvározását meg nem engedő vágatási engedélyeket e nélkül is ad.

Ami a magántulajdonban lévő (tehát nem régi kincstári, vagy egyházi, vagy közbirtokossági, vagy abszintista) kategóriabeli erdőket illeti, e tekintetben a miniszter ez évre csak ideiglenes vágatási engedélyek kiadására hajlandó. Amennyiben az

egész erdőterület mentes maradt a kisajátítástól, az egész erdőterületre. Amennyiben a kisajátítási eljárás véget ért s csak az erdőterület egy részét érintette, az az által nem érintett terület részekre. Végül, ha a kisajátítás nem ért ugyan véget, de előreláthatólag csak egyes részekre terjed ki, az addigi kisajátítási határpontoktól nem érintett részekre.

Dr. Marcu kérésére a miniszter megígérte, hogy az ideiglenes engedélyek kiadásának módját legközelebb a legprecízebben fogja szabályoztatni.

A minisztertanács egyébként külön is foglalkozott az erdőkisajátítások új rezsimjével és a törvényjavaslatot egy négyes miniszteri bizottság fogja átvizsgálni. A bizottság tagjai: Bratianu Vintila, Constantinescu, Chirculescu és Tatarescu miniszterek. A kisajátításra kerülő erdőket a törvényjavaslat a következő kvóta szerint sajátítják ki:

Sikterületeken háromszáz négyzetmétert minden egyes házhely számára; hegyvidéken 5000 négyzetmétert, havashegyvidéken 10 ezer négyzetmétert, vagyis egy hektárt. A birtokosok erdein kívül minden erdő kisajátítható. A kihasználásra engedélyezett erdőkre nézve a következő eljárást követik:

Az alkotmány kihirdetése előtt szerződészerűleg kihasználás alá adott erdők érintetlenek maradnak. Hasonlóképpen figyelembe vétetnek azok a kihasználást engedélyező szerződések, amelyeket a törvényjavaslat parlament elé terjesztése előtt kötöttek és a kihasználás meg is kezdődött.

A „Hercules“-Tápsör páratlan minőségű Czell-Sörgyár Cluj-Kolozsvár

r-Sör!

Az állampolgársági törvény végrehajtási utasításainak súlyos nehézségei

Carpinisiai főjegyző és Beress városi tanácsos nyilatkozata. A városi tanács pénteki ülésén dönt a végrehajtási utasítás foganatosításáról. Polgárokból álló harminctagu bizottság felállításának terve. Gyökerében kell megváltoztatni a törvény végrehajtási utasítását

(Cluj-Kolozsvár, április 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erdélyi kisebbségi közvélemény legégetőbb napirendi problémája a Marzescu-féle állampolgársági törvény végrehajtásának a kérdése. Maga a törvény is, mint azt már az Uj Kelet kompetens jogászai körök szakvéleménye alapján több ízben kifejtette, súlyos jogfosztást jelent és alapelveiben lényegesen ellentézik a békeszerződésnek idevágó rendelkezéseivel, amelyek pedig alaptörvény jelentőségével bírnak.

A törvényhez csatolt végrehajtási utasítás azonban olyan súlyos intézkedéseket tartalmaz és a törvény végrehajtására annyira kevés időt engedélyez, hogy még az állampolgároknak ama százezei is, akiket még a Marzescu-féle törvény is teljesjogi állampolgároknak ismer el, a leg-súlyosabb zaklatásoknak vannak kitéve és valószínűleg ki kell harcolni a minden emberi és jogi felfogás szerint természetszerűleg megillető jogukat.

A törvény végrehajtási utasítása szerint a törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városokban és így tehát Kolozsváron is a városi tanácsnak kell gondoskodnia a városban lakó összes állampolgárokról szóló lajstrom elkészítéséről. Eppen ezért ma délután felkerestük Carpinisiai dr. főjegyzőt, hogy információt szerezhessünk tőle, hogyan fog Kolozsvár város tanácsa eleget tenni a végrehajtási utasításnak.

Carpinisiai főjegyző munkatársunk kérdéseire kijelentette, hivatalos nyilatkozatot nem adhat, mert a tanács Beress tanácsost bízta meg, hogy a végrehajtási utasítás szellemében részletes programot dolgozzon ki és terjessze a tanács elé. Beress tanácsos a programot ki is dolgozta, de a tanács érdemben csak pénteki ülésén fog foglalkozni a proposícióval.

Lehetetlen elkészülni a munkával

— A magam részéről — mondotta Carpinisiai főjegyző — annyit mondhatok, lehetetlennek tartom, hogy a végrehajtási utasításban előírt határidőn belül, tehát május tizenhetedikéig bármelyik nagyobb lakosu város elkészülhessen a munkával. Eppen ezért valószínűnek tartom, hogy a különböző városok tanácsa és így Kolozsváré is felterjesztésben fogja kérni a belügyminisztériót a határidő meghosszabbítását.

Ezután munkatársunk Beress tanácsost kereste fel, aki a következőket mondotta:

— Husvét első napján kaptuk meg a belügyminisztérium távirati rendelkezését, amelyben mindössze annyi volt, hogy a Monitorul Oficial 1924 április hó 17-iki számában megjelent végrehajtási utasítás alapján május hó tizenhetedikéig készítsék el a Kolozsváron lakó állampolgárok lajstromát három példányban. A közbejött ünnepnapok miatt csak ma volt alkalmunk érdemben foglalkozni a távirati rendelkezéssel s a városi tanács engem bizott meg, hogy tegyem meg a végrehajtási utasítás foganatosításának megfelelő proposíciót.

Polgárokból álló harminctagu bizottság.

— Bár a magam részéről lehetetlennek tartom, hogy ezzel a horribilis munkával a nagyobb lakosu városok és így Kolozsvár is a rendelkezésükre álló faktúndon rövid idő alatt elkészülhessenek (ami már csak azért is lehetetlen, mert nem áll meg a megfelelő számú szakképzett tisztviselő a rendelkezésükre), én az előterjesztésemet a mai nap folyamán megírtam.

— Előterjesztésemben azt a proposíciót tettem, hogy a város tanácsa a városi polgárai közül biztosszon meg harminc intelligens embert a munkálatok elvégzésére. Erre a végrehajtási utasítás módját ad, mert az összes ezügyben felmerülő költségek a belügyminiszteri tárcát terhelik. Ez a harminc polgár csoportokra osztva bejárna a város összes házait, egy előre elkészített rubrikába felvénna a

város valamennyi lakójának személyi adatait és pedig nevét, foglalkozását, születési helyét, vallását. A jegyzet-rovatba pedig bejegyzendék azokat az iratokat, amelyekkel az illető az állampolgárságra való jogosultságát dokumentálni tudja. Ugyanakkor egy külön jegyzéket készítenének azokról, akik idegen állampolgárságra optáltak, vagy repatriáltak, de nem hagyták el az ország területét, vagy valamilyen okmányok segítségével újból visszatértek.

Május tizedikéig be kell fejezni az összeírást

— Ennek a harmincas bizottságnak május tizedikéig el kell készülnie a munkával, május tizedikétől tizenhetedikéig pedig a bizottság által összegyűjtött adatok alapján a városi tanács fel fogja fektetni a jogosított állampolgárok lajstromát.

— Ez az én proposícióm, — fejezte be Beress tanácsos — a város előjárásában azonban az a vélemény is felmerült, hogy ne a bizottság látogassa sorba a feleket, hanem a bizottságok a kerületi kapitányságokon alakuljanak meg, amelyek a kerületekben lakó összes polgárokat valamennyi aktáikkal együtt idézzék maguk elé. Ezt a megoldást azonban én teljesen kizárhatatlannak tartom, már csak azért is, mert a felhívásra még a város lakosságának a fele is aligha jelenne meg és így a bizottság csak félmunkát tudna végezni. Ha pedig mindenki megjelenne a felhívásra, akkor meg hat hónap sem volna elegendő ahhoz, hogy a kerületi kapitányságokon székelő bizottságok mindenkit sorra fogadhassanak.

A tényleges katonák ügye

Beress tanácsos ezután még elmondotta, hogy a végrehajtási utasítás igen sok pontot hagy tisztázatlanul. Előtte fekszik éppen a VI. hadtest parancsnokságának egy átirata, amelyben a hadtest parancsnoka kérdést intéz hozzá, hogy a tényleges szolgálatot teljesítő katonák milyen eljárást tartoznak követni. Erre az átiratra azonban nem tud kielégítő választ adni, mert az utasítás pontjai erről nem intézkednek. Végül kérdésünkre kijelentette még az is, hogy azokat a polgárokat, akik az ország valamelyik más városában bírnak illetőséggel, de kolozsvári állandó lakosok, a kolozsvári lajstromba fogják felvenni.

Hat hónap sem elendő az iratok megvizsgálására

Az illetékes hatósági személyek nyilatkozataiból kitűnik, hogy még a város előjárásának tagjai között sem alakult ki a végrehajtási utasítás foganatosításának képe és az is lehetséges, hogy a tanács a határidő meghosszabbítását fogja kérni. Beress tanácsos előterjesztésével a város tanácsa csak holnap ülésében fog foglalkozni. Az ülésnek általában csak kétféle határozata lehet. Vagy elfogadják Beress tanácsos proposícióját, hogy egy harminc tagú bizottság járja be a város minden házát, vagy pedig a másik álláspontra mellett döntenek, hogy a kerületi kapitányságok előtt kell igazolnia mindenkinek az állampolgárságra való jogosultságát. Bármelyik megoldást is választja a város tanácsa, egyformán lehetetlen a rendelkezésére álló tulságosan rövid idő alatt lelkiismeretes és eredményes munkát végezni. A második megoldás azonban még sokkal súlyosabbá tenné a helyzetet, amit az arcképes személyazonossági igazolványok tapasztalatai is bizonyítanak, amikor hat hónap sem volt elegendő arra, hogy Kolozsvár minden egyes lakosa a rendőrségen megjelenjen és ott arcképes igazolvánnyal lássák el.

Nem lehet aktív lépéshez kötni az állampolgárság elismerését

De Beress tanácsos előterjesztése sem sokat könnyít a dolgokon. Teljességgel lehetetlen, hogy a harminc tagból álló bizottság, amelyet a legjobb esetben tíz csoportra lehet osztani, mindössze tíz nap alatt egy olyan lajstromot készítsen Kolozsvár valamennyi lakójáról, amelynek pontosságától a polgárok ezreinek legegységesebb jogai és egész egzisztenciája vannak függővé téve. A végrehajtási utasítás egyáltalában nem számol azzal, hogy nem mindenki tartózkodik állandóan lakóhelyén és igen sokan éppen akkor fognak más városokban tartózkodni hivatalos, vagy üzleti ügyekben, amikor a bizottság tagjai éppen keresni fogják őket. Ezek egyszerűen ki fognak esni a lajstromból és csak hosszas utánjárásokkal és a felelősségi törvénnyel megjárásával fogják tudni érvényesíteni jogukat. Ugyanez fog történni azzal is, aki történetesen a hivatalában, vagy az üzletében lesz akkor, amikor a bizottság lakásán fogja keresni.

Gyökerében kell megváltoztatni a végrehajtási utasítást

Mindezekre való tekintettel helyénvaló volna, ha a városi tanács felterjesztésben tudatná a belügyminisztériummal, hogy a végrehajtási utasítást a megállapított határidőn belül nem tudja foganatosítani anélkül, hogy az állampolgárok nagy többségét megmérhetetlen jogi kár ne érné. A belügyminisztérium pedig a lehelyesebben akkor járna el, ha a törvény végrehajtási utasítását gyökerében megváltoztatná, amit megtehet anélkül, hogy a törvény szellemén és szövegén is változtatást kellene eszközölnie. Teljesen érthetetlen a végrehajtási utasításnak az az álláspontra, amely az ország valamennyi polgárát külön megalakított bizottságok előtt aktív bizonyító jogi lépésre kényszeríti. Egyetlen helyes álláspontra az volna, hogy mindazok, akiket az állampolgári jog megillet, automatikusan nyerjék el ezt a jogot anélkül, hogy hetekig szaladgálnának utána a különböző hatóságokhoz. Amikor pedig bármilyen ügyben hivatalosan kell bizonyítani az állampolgárságukat, a városi hatóságok, mielőtt az állampolgársági bizonyítványt kiadják, vizsgálják felül a kérvényező iratait, vajjon azok alapján megilleti-e őket az állampolgársági jog. Ezen az uton az állam többszáz ezer polgárát kimélné meg hiábavaló időpocséklástól és elejét venné annak, hogy seregem érje még azokat is, akiket még a Marzescu-féle törvény alapján is mindenképpen megilleti az állampolgári jog.

Ha azonban a belügyminisztérium ragaszkodik eredeti állásponthoz, a város tanácsa pedig Beress tanácsos proposícióját teszi magáévá, föltétlenül szükséges, hogy a város polgáraiból megalakuló harminctagu bizottságban a kisebbségek is képviselve legyenek megfelelő módon.

— Repülőgépen szökött meg két budapesti bankár. Budapestről jelentik: A főkapitányságra tömegesen érkeznek még feljelentések Weisz Emil és fia Nádor-utcai tőzsdebizományosok ellen. A kár összege ötrel tizenegymilliárdra növekedett. Leginkább budapesti tőzsdebizományosok károsultak a sikkasztások következtében. A két bankár az egyezkedési tárgyalások közben szökött meg Budapestől repülőgépen. Megállapították, hogy Prága felé mentek, ahonnan a repülőgépjárat már nélkülük indult tovább. Sikkasztásért és csalásért a rendőrség elfogatóparancsot adott ki ellenük.

— A clujji kamara képviselője a vámügyi konferencián. Megirtuk, hogy május hetedikén minden valószínűség szerint összeül a Legfőbb Vámbizottság, hogy a tölgyfaárak és a talpfák kivitele ügyében a Legfőbb Gazdasági Tanács javaslatainak figyelembevételével döntsön. Ezen a konferencián azonban egyéb cikkeket kivétel tekintetében is döntés fog történni. Ezért a kamarák megbízottai is részt vesznek ezen az értekezleten és a clujji kereskedelmi és iparkamara részéről minden valószínűség szerint dr. Bereczky Ernő fog Bukarestbe utazni.

Otto Bendekovits wieni

előkelő marhabizományos cég

képviselőjében

a Polgári Takarékpénztár Rt.

clujji pénzügyi felajánlja szolgálatait marhakereskedőknek. Exportálandó marhák bevásárlására és vámolására korlátlanul nyújt előleget.

EGÉSZ LAKBERENDEZÉSEKET, RÉGISÉGEKET ÉS ZONGORÁKAT, ÉKSZEREKET VESZEK, ELADOK

★ STERNBERG J. ★ ORADEA-MARE PIAȚA UNIRII

Mindenféle tömitéseket szállít Grossmann Jenő Nagyvárad Baross-utca 10. szám. Sürgőnyeim: Grossmasin. — Telefonszám: 2-86

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és baranyi zsidóság napilapja

Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.

Felvezés szerkesztő: Dr. Marton Ernő.

Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

Az inga

Két zsidó ember nehéz vándorútja közben betért egy falusi kocsmába. Fáradtan leültek az asztal mellé és batyujukból előszedték az ennivalót.

— Ezt kint a mezőn is elintézhették volna — figyelmeztette őket zsörtölődve a kocsmáros. Ha valaki az én vendégülömbé jön, az egye az én konyhám főztjét.

— Rendben van, — felelt az egyik — nem illik bizony, hogy mi itt lakomát csapunk idegenből hozott ételekből. Két pengő forintért való ételt itt is megrendelünk. Jó asszony, hozzon mindent, ami szem és száj ingere, de ne legyen drágább két ezüst forintnál!

Főcsillant a fukar ember szeme, kimeut a konyhába és kiválasztotta a húst, amiből sültet kellett készíteni a vendégeknek. Azután leült vendégei mellé és végtelen jóvialis volt.

A vendégek egyike azonban minden körülmények között meg akarta takarítani a két pengő forintot, de azért szívesen elfogyasztotta volna a trisz huséit is. Megjött ez óhaj kivételéhez az ötlete is.

Hosszan nézte az ingaórárt.

— Micsoda türelmes jószág egy ilyen óra, — mondta szórakozottan — ember képtelen ilyesmire.

— Képtelen? Egy óra hosszat én is megcsinálnám ezt a pendlizést fogadásból — mondta a fukar vendéglős.

— Áll a fogadás! — válaszolt a vendég. Aljon az óra elé és jobb kezével kíséje az ingát egy óra hosszat. Tessék betenni két forintot.

A fogadás összegét a másik vendég kezébe adták, a vendéglős pedig odaállott az óra elé és tik-tak, ide-oda pendlizett a jobb kezével. Azalatt a vendég befutott a konyhába.

— Asszonyom, a férje megőrült. Jöjjön a szobába.

Tágra meredt szemekkel nézte az asszony, amint férje nagykomolyan ide-oda hajlong az óra előtt és szabályosan kíséri kezével az inga mozgását.

— Jakab, az ég szerelmére kérlek, ne örülj meg!

Jakab nem zavartatta magát. Vad pillantást vetett a kétségbeesett asszonyra, — ez volt a válasza. A hü feleség orvosért futott és a fogadási óra már közeledett a vége felé. A türelmi játék pedig kezdett eldőlni a vendéglős javára.

öt perccel a fogadási terminus előtt azonban orvos kíséretében megjelent az asszony. Öbörgött az urához, lefogta a kezét és sírhangon kérte:

— Jakab drága, egyetlen Jakabom, nézd, itt a doktor ur. Hagyd magad meggyógyítani.

A pendlizés abbamaradt. A fogadást a vendégek nyerték meg. Jakab dühöngött, de mit lehetett csinálni. Közben elkészült a sült, amit a két fáradt ember mohón gyömöszölt magába. Fizetéskor megjegyezte az egyik:

— Régen nem ettem ilyen jól és ilyen olcsón. Az ingajátékot pedig egy vak loért nem adnám. (R. M.)

— Az Uj Kelet legközelebbi száma a munkásság május elsejei ünnepe miatt szombaton reggel jelenik meg. Ugyancsak a munkaszünet miatt az Uj Kelet Hetilapját a főlap szombat reggeli számához mellékeljük előfizetőinknek.

Általános áresés várható a romániai piacon

A holt szezon és az esedékes adók lenyomják az árakat. Válsággal küzd a vendéglőipar. Egy bukaresti lap a világpiacon helyzetéről

(Cluj-Kolozsvár, április 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Érdekes cikkben számol be a bukaresti „Argus” a heti világpiacon. Eszerint külföldön, főleg Franciaországban textilárakban szilárdulás, fémárakban bizonytalanság, a börzsaon pedig áresés tapasztalható. A pamut és vészou ara változatlan maradt, sőt emelkedő tendenciát mutat a munkabérek tiszszázalékos növekedése miatt. A fémárapiakon tartózkodó hangulat a frankjavulás következtében. A kereskedők az árak leszállítását várják és a gyárosok valószínűleg kénytelenek lesznek engedményeket tenni. A börzsaon mulófélben van az Amerikából érkezett szilárd irányzat, mert kevés kötés történt az Egyesült-Államokból. Az amerikai lanyhulás nem maradt hatás nélkül az európai piacokra sem. Franciaországban például negyven százalékkal estek a nyersbőrárak és emiatt a gyárosok nem találják meg számitásaikat, mert a 650 frankért kapható prima nyersbőr feldolgozott kilogrammját nem tudják 17—18 frankért elhelyezni. Gyarmatárakban a piac szilárdságot mutat. A frank javulása ellenére a kávé 280-ról 310 frankra emelkedett ötven kilogrammonként Havreban.

A romániai piac, bár az ünnepek miatt kedvezőbb eladási lehetőségek voltak, sok

— Elmarad a Hója-erdőben a népiünnep. A kedvezőtlen időre való tekintettel május elsején a Hója-erdőben a népiünnepély elmarad. Helyette a szociáldemokrata munkásság este fél nyolc órai kezdettel bált rendez a Redout összes helyiségeiben. A délelőtti gyűléseket azonban mind a két tábor megtartja. A szociáldemokraták a Redoutban, az egységes szaktanácshoz tartozók pedig a Biasini-szálló nagytermében tartják meg délelőtti gyűlésüket.

— Szabadlábba helyezték a megvesztegetett detektívet. Keddi számunkban beszámoltunk a kolozsvári rendőrség jólsikerült fogásáról, mely alkalommal az ország három leghíresebb zsebtolvaját abban a pillanatban érték tetten, mikor a lopott értékeken egy detektíval és egy rendőrrel osztozkodtak. A rendőrség emberei a zsebtolvajokat valamint a megvesztegetett detektívet és rendőrt átkísérték az ügyészségre. A vizsgálóbíró most fejezte be az ügyben a kihallgatásokat és a három zsebtolvajt, névszerint Petkó Janit, Jelen Palit és Tolvaj Bandit visszakísérték a fogházba, míg Oprea detektívet, valamint Moldován rendőrtisztet ideiglenesen szabadlábba helyezték. A szabadlábba helyezett detektív és rendőr ellen úgy a rendőrség, mint az ügyészség folytatja az eljárást.

— Házasság. Lázár Mór Kolozsborsza és Mihály Mili Gherla május hó 4-én d. u. fél 1 órakor tartják egybekelési ünnepélyüket Szamosujváron, melyre rokonaikat és ismerőseiket ezuton hívják meg. Sürgőnycim: M. Simon Gherla.

Grün Jenő Baia-Sprie (Felsőbánya) és Weisz Ilus Egri jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Szétosztották a pénzügyigazgatóságok között az első ércpénzszállítmányt. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium megkezdte a Belgiumból érkezett ércpénz szétosztását a pénzügyigazgatóságok között, amelyek a forgalombahozatalt végzik. Egy-egy vagon ércpénzt küldött a minisztérium Brassó, Kolozsvár, Arad, Marosvásárhely, Cernauti városokba és a fővárosba is több vagon kerül forgalomba. Mindegyik szállítmány négy millió lej értékű ércpénzt tartalmaz.

— Miniszteri rendelet a vallási szekták propagandája ellen. A belügyminiszter a következő rendeletet küldte meg az összes vármegyei prefektusoknak: A propagandisták részéről folytatott azt az akciót, amellyel a törvényesen bevett egyházak híveit valamely szektához való csatlakozásra buzdítják, elvből nem kell megengedni, mivel ez megzavarja a polgárok békéjét és sérelmes a többi egyházra nézve. Az állandó szónokokat kötelezően

nehézséggel küzd és a helyzet csak rosszabbodni fog az ünnepek elmúltával. Sulyosbitja a helyzetet, hogy ennek ellenére a kereskedőknek és iparosoknak éppen most kell az esedékes és hátralékos adókat kifizetniük. Az ünnep előtti árak egyelőre változatlanok, de a holt szezon beálltával valószínűleg esni fognak. Az ideiglenesen szilárdnak mutatkozó fűszer- és börzsaon mellett a vasárak általánosságban a következők voltak: szeg kilója 18 lej, patkóvas 10:55—11, vastraverz 10:50—10:75, betonvas 10—10:50, ipari vas 11—14, táblavas, fekete, vékony 16—17:50, vastag 12—13, futtatott táblavas 30—33, ölmozott vas huszonkét lemezként 700—760, cinktábla 40—46, ólom 40—44, égetett sodrony 16—22, futtatott sodrony 28—30, kész kapa 42—43 lej angróban.

Külön fejezetben foglalkozik az „Argus” a vendéglőipar helyzetével, amelyet a katasztrófa fenyeget. Napról-napra megszűnik egy-egy szálloda, vendéglő és kávéház az utcai tüntetések, a nagy adók és a magas házbérek miatt. Ebből nemcsak a fogyasztóközönségre háramlik kár, de az államra is, amely hivatalos statisztika szerint évente átlag 300—500 ezer lejt kap luxusadó fejében egy-egy nagyobb étteremtől.

be kell jelenteni a helyi közigazgatási hatóságoknak és rendőrségeknek; ezek pedig számbaveszik, vajjon ezek a személyek teljes polgári jogok élvezetében állanak-e s vajjon nem voltak-e igazságszolgáltatási uton büncselekményekért, valamely hamisításért, lopásért, csalásért, bizalommal való visszaélést, hazug tanúságtételért, a jó erkölcsök ellen való merényletért, közpénzek elikkasztásáért, pecsétfeltörésért vagy bármely a büntetőtörvénybe ütköző vétségért 15 napi elzárásnál nagyobb büntetésre ítélve. A közigazgatási és rendőrségi helyi közegeknek kötelezniük kell a szektákat arra, hogy jelentsék be a vallási gyakorlataik céljára használt helyiségeket és pontos időt, mely alatt e gyakorlatokat tartják. A hivatalos vagy állandó szónok a vallási gyakorlatok folyamán történő minden eseményért felelős. A baptistáknak és adventistáknak nem szükséges minden vallásos gyülekezésre engedélyt kérniük, legelőször a fennebbiek pontos betartása.

— A magyar biztosító intézetek ellenőrzése. Budapestről jelentik: A magyarországi biztosító intézetek felügyeleti hatósága most folytatja ellenőrző munkáját. Ez a vizsgálat arra terjed ki, hogy a biztosítók tőkájüket miként helyezték el és hogy a díjtartalékok biztosítva vannak-e. A vizsgálat, amely az intézetek egész üzletmenetére kiterjed, több kisebb biztosító intézetnél azonnal megállapítással járt, hogy életképességük bizonytalan alapon nyugszik. Ezeket az intézeteket a felügyeleti hatóság barátságos uton felszólította, hogy igyekezzenek nagyobb, szilárd alapokon nyugvó biztosító intézettel fuzióba lépni. Több kisebb intézet máris tárgyalást folytat néhány nagyobb biztosító intézettel arra nézve, hogy ügyleteiket átadják és beolvadjanak a nagyobb intézetekbe. Ugyanis a kis biztosító intézetek újabbban igen nehezen mozognak. A költségek drágasága miatt és az óriási pénzromlás következtében több válságos helyzetben van és nem lesz számukra más kivezető út, minthogy a nagy intézetekbe beolvadjanak.

— Egy magyar újságíró halála. Budapestről jelentik: Parthos Bence, a „Pesti Hírlap” segédszerkesztője, régi jónévű újságíró, tüdőgyulladásban tegnap éjjel meghalt.

— Május elseje mint pergátló körülmény. A kolozsvári törvényszék holnap, május elsején nem tart munkaszünetet és letárgyalja a sorra kerülő polgári és bűnügyeket. Ha azonban valamelyik fél a május elsejei munkaszünetre való tekintettel pergátló kifogást tesz, úgy a kitogást a törvényszék elfogadja és új tárgyalásra hivatalból tíz ki határnapot.

megváltoztatni

helyénvaló volna, a tudatná a bel-ehajtási utasítást sem tudja fogana-igárok nagy többsége erné. A belügyben akkor járna titását gyökerében anélkül, hogy a változtatást kel-etlen a végrehaj- a, amely az or- megalakított bi-ogi lépésre kény- az volna, hogy ári jog megillet, ogot anélkül, hogy különböző hatósá- ügyben hivatalo- gárságukat, a vá- mpolgársági bizo- lül a kérvényező egillet-e őket az on az állam több- iábavaló időpocsek- egy sérelem érje g a Marzescu-féle megilleti az állam-

érium ragaszkodik tanácsa pedig Be- magává, föltétlenül áraiból megalakuló bbségek is képv-

meg két buda-

ntik: A főkapitány- feljelentések Weisz izományosok ellen. liárdra növekedett. ányosok károsultak A két bankár az szökött meg Buda- ották, hogy Prága gépjárat már nél- ért és csalásért a t ki ellenük.

selője a vámügyi május hetedikén szeszül a Legfőbb uk és a talpfák ki- asági Tanács javas- tsón. Ezen a kon- k kivitele tekinteté- rt a kamarák meg- az értekezleten és a ra részéről minden ky Ernő fog Buka-

its wieni

mányos cég en ényztár Rt. zolgálatait marha- marhák bevásár- nul nyújt előleget.

RADEA-MARE AŢA UNIRII

szám. Sürgőnycim: Telefonszám: 2-86

Szőrmefestés és gyapjufestés

TAVASZI RUHAKAT A LEGSZÉBBEN TISZTIT "KRISTÁLY" GŐZMOSÓGYÁR CLUJ Telefon 500

Gyapju és gyapju- fonalfestés

Tartós evőeszközök

a legutányosabb árban
kaphatók

KUN MÁTYÁS FIA

üzletében
CLUJ-KOLOZSVÁR, CAL. VICTORIEI 2.

Aranyosgyéresi Agyagipar R-t. Turda-Torda

Telefon: 107. Telefon: 107.

Ajánlja elismert legjobb minőségű,
földgázzal égetett, hordyolt, hodfarku
és gerinc cserepeit, egymint német
normálméretű falitéglaikat, valamint
alagsóveit.

Központi Télikert-Bár!

**Szenzációs
műsor!**

Kezdeté este 9 órakor!

RÓTH cipész

GLUJ,
Str. Sf. O. Iosif

volt
Szép-
utoa

Az előkelő világ cipőkrémje!

SUCHARD

KAKAO FELÜLMULHATATLAN

KÖZGAZDASÁG

Magyarország vámegezményeket köt a szomszédállamokkal. Budapestről jelentik: Az új magyar vámtarifa május 15-én kerül a nemzetgyűlés elé. A javaslat megszavazása után a kormány azonnal tárgyalásokat kezd a szomszéd-államokkal kereskedelmi és vámegezmények érdekében. Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy a liszt-kiviteli illetéket megszüntették. A vámot ezentul természetben kell kifizetni.

A szamosvölgyi iparvágányok és iparvasutak felemelt díjai. Megírtuk, hogy több iparvágánnyal rendelkező favállalat panaszt emelt az ellen, hogy a szamosvölgyi vasut állítólag a CFR. vezérigazgatóságának intézkedésére beszüntette az iparvasutak használatát azért, mert a magasabb tarifákra vonatkozó szerződést nem írták alá. A faegyesület közbenjárására Hosszu igazgató és Dragos osztályfőnök megígérték, hogy azokkal szemben, akik április tizenötödikéig a régi (szamosvölgyi vasutakkal kötött) szerződéseikben foglalt kötelezettségeiknek eleget tettek, a felemelt díjtételeket csak ettől az időponttól kezdve lépétk életbe.

A mai valutapiac

A három napos ünnep után a valutapiacra inkább kereslet mutatkozott, mint kínálat ami az árakat megszilárdította. A cluj-i piacon az árak így alakultak: Osztrák korona 363-366, magyar korona 382-400, cseh korona 568-572, svájci frank 34-80-34-90, francia frank 12-65-12-75, dollár 193-5-194, font sterling 856-858, olasz lira 8-72-8-75, dinár 2-30-2-35.

Vautapiac április 30-án:

Zürich. Nyitás-Zárlat: Berlin 132-5-132-5, Amsterdam 210-210, Newyork 560-5-560, London 2452-2459, Páris 36-20-36-20, Milano 2515-2515, Prága 1643-5-1643-5, Budapest 72-5-72-5, Belgrád 702-5-702-5, Bukarest 290-290, Varsó-, Bécs 79-79.

A vendégipari munkaadók a záróra meghosszabbításáért. Szerdán délelőtt a vendégipari munkaadók szövetségének cluj-i csoportja Tuffli Richárd tanár, a Sfatul alelnökének vezetésével husztugu küldöttséget menesztett a kereskedelmi és iparkamara elnökségéhez. Negrutiu elnök távollétében a küldöttséget Caciula titkár fogadta. A vendéglősök és kávéosok kérelme az volt, hogy a tizenkét órai zárórendeletet igyekezzen a kamara közbenjárással a régi záróra meghosszabbítani. A kávéházak, az éttermek, a variéték. a kerthelyiségek vendéglősei leginkább az esti forgalomból tudják nagy rezsijeiket, a világítási költségeket és a zenedíjakat fedezni. És ha a mai záróra éjfélkor végződik, akkor a szórakozni akaró közönség nem igen látogatja e helyiségeket. Külön sérelme még a variétéknek, hogy a szerződött tagoknak nagyobb összegeket folyósítottak és e pénzek a záróra mai rendszere mellett el fognak veszni. Minthogy a kávéosok, vendéglősök és mulatóhelyek jövedelmének csökkenésére az adókban is csökkenés áll be, a közszolgáltatások érdekében

volna, hogy a mai állapot megváltozzon. A küldöttség kivánságát írásban foglalta is átadták a kamaránál, amely mindenestre interveniálni fog a hatodik hadtest parancsnokságánál ebben az ügyben.

Ellenőrzik a vetőmagkereskedelmét. Bukarestből jelentik: A vetőmagkereskedelemben előforduló visszásságokat meg akarja szüntetni a kormány, és elhatározta, hogy törvényjavaslatot készít a vetőmagkereskedelem hatáso ellenőrzéséről.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

E., Abrid. Mexikóban a polgárháboru miatt olyan bizonytalan a gazdasági helyzet, hogy az Egyesült-Államok felfüggesztették az országgal való kapcsolatokat. Még kevésbé tanácsos tehát ide áttutalni pénzt. Meg kellene várnia, míg az ottani viszonyok lecsendesednek és akkor newyorki rokona utján utaltatná át magának a pénzt. Bővebb felvilágosításért forduljon angol vagy németnyelvű levélben Amerika bukaresti konzulátusához. (Consular Service of the U. S. A.)

F. Jada. Sighet. Csak úgy helyezkedhet el, ha tud franciául és lehetőleg valamilyen ismeretése van.

R. Jetti, Fagaras. Bukarestből nemzetközi gyorsvonaton Carpinis felé másodosztályú jegy Párisig 647.05, Boulogneig 700.65, Calarisig 709.50, Bordeauxig 656.75, Dijonig 583.95, Lyonig 530.25, Marseilleig 541.10 frankba kerül, amihez 42.02 frank járul a podgyászért. Ha a Simplon-expresszel szándékozik utazni, a jegy Párisig 954.70, Lyonig 785.95 frankba kerül, azonkívül 40.86 frank fizetendő a podgyászért.

Érdeklődő, Carei-Mare. 1. A hirdetésre vonatkozó kérdésre a kiadóhivatal intézkedik. 2. Jelen esetben a kedvezményes előfizetők is csak ugyanannyiért kaphatják az „Egy zsidósors” c. könyvet, mint az Uj Kelet más előfizetői. 3. A személyazonosság igazolványok kiadása most szünetel, mert a belügyminisztérium felfüggesztette. A rendelet szerint születési bizonyítványt csak attól kaphatnak, aki abban a községben született, ahol a személyazonosságát kéri. A más helyen születetteknek illetőségét kell felmutatniuk.

X. X. X. Önnek teljesen igaza van. Ha saját céljaira kell a lakás és az ügyvédnek megfelelő irodahelyiséget keresett, át kell adni a mostani irodát, tekintet nélkül arra, hogy mennyit kell az új helyiségért fizetnie. Ha békés uton nem hajlandó kimenni, az illetékes járásbíróstól kérje a kilakoltatását. Eziránti kérvényében természetesen igazolni kell, hogy építkezni akar és hogy más irodahelyiséget szerzett a lakójának. A bíróság ilyen alapon okvetlenül helyet fog adni az ön kérésének. Fogadjon ügyvédet.

Előfizető, Cluj. A párisi főrabbi közelebbi címét nem ismerjük, de tudjuk, hogy tagja az akadémiának, levelet tehát megkapja ott is, ha a következő címre küldi: Monseigneur Israel Lévy, Grandrabbín, Paris, Académie des Artes.

S. Sándor, Carei-Mare. Versében igazi zsidó lélek nyilvánul meg, de érzéseit nem tudja még megfelelő formába önteni. Nem vált be.

K. Jakab, Sinterag. A szeszgyárvezetői tanfolyamról bővebb információért forduljon a temesvári iparkamarához.

Szörmeit
molykár
ellen meg-
védjük!

Értesítés!

Páris, Bécs, Berlin és lipcei bevásárlási utunkról hazaérteztünk s módunkban van a legutolsó tavaszi divat újdonságaival tisztelt vevőink rendelkezésére állani.

Iosif Izrael & Co.

blánar — szücs Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei (volt Kossuth Lajos-utca) 2. sz. alatt

Zsák ~ Ponyva

Vétel!

Eladás

Kölcsönintézet, javítóműhely

Albala Izsó Timișoara

II., Piata Traian 2. szám. Sörgőncím: Albala Timișoara-Fabrica Interurban telefon 60

Ha művészi kivitelű

butort, zongorát

akar venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tartsa meg a

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDELYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermelt sztalosok furnirsükségeit legolcsóbban itt szereshetik be

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAKI

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A templom küszöbén. (Moldován Gergely népszínműve, a magyar színház bemutatója.) A magyar színház tegnap este mutatta be Moldován Gergely új népszínművet, amely a havasi falvak lakóinak életével foglalkozik. Mikás Tódor, tökéletes paraszt gyönyörű leányról Máriáról szól a darab, akinek vőlegénye, Gligor hét évvel ezelőtt elment a háborúba s azóta semmi életjelt nem ad magáról. A leány, a vőlegény szülei és a falu népe már mind úgy tudják, hogy Gligor elesett a háborúban. De Mária a hosszú hét év dacára sem felejtette el az ő Gligorját s fájó, vágó szívvel tántul a havasok felé, remélve, hogy egyszer csak előbe toppan szerelmese. De Mária apja önző, fukar ember és kényszeríti, hogy Gavrilhoz, a falu gazdag legényéhez menjen férjhez. Éppen megakarnak esküdni, amikor hazajön Gligor, az elvesztettnek hitt vőlegény és Mária a templom küszöbéről boldogan röppen volt vőlegénye karjaiba. De a végén a hopton maradt gazdag legény sem marad pár nélkül, mert elveszi a hazatért fiu nővérét, Nicát. A főszerepek Szentgyörgyi István, Somogyi Emmi, Nagy Gyula, Réthely, Laczko Aranka, Mihályfi László, Miklóssy Margit, Áldor Juliska, Cselle Lajos és Izsó Miklós játszották. A szerzőt a közönség melegen ünnepelte.

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Ének: Aida.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Csütörtök: A balga szüz. Operette újdonság először. Premier bérlet 56.

Ének: A balga szüz. Másodszor. Napi bérlet 121. A Szombat d. u.: A biboros. Mérsékelt helyárrakkal. Szombat este: A balga szüz. Harmadszor. Napi bérlet 122. B.

Arnap d. u.: Peleskei notárius. Szentgyörgyi István főlépésével. Mérsékelt helyárrakkal.

MOZGÓK MŰSORA

Csütörtök, május 1.

Select-Mozgó: Angol remekmű! „Frozo”. Nagyszabású dráma 2 részben és 12 felvonásban. A kitűnő kalandregény szerzője Sir Antony Hope. Főszerepekben a kitűnő angol-francia együttes: Miss Malvina Longfellow, Mister Reginald Owen, M. Capellani és Poupa Cassieri. — Mindkét rész egyetlen előadás keretében. Szépségekkel teljes film.

Uránia-Mozgó: Figyelem! Magyar film! „Pique-Ass”. Rendkívül érdekfeszítő kalanddráma 5 felvonásban. Főszerepben Mattyasovszky Ilona és Kürthy Ilona. Vakmerő összeesküvés a csemeszek világából. Végesvégig izgalmas és lebilincselő elemzés erőteljes meseszöveg. Eme nagyon érdekes műsor keretében egy pompás kétfelvonásos komédia vigjáték: *Senki gyermeke*.

Apollo-Mozgó: Nagy apacszenzáció! „A vértelen kísértet”. I. rész. Nagyszabású apacsdráma 5 felvonásban. A legérdekesebb kalandfilm, tele a legizgalmasabb helyzetekkel. Soha filmen az apacs-gondolkodást markánsabban be nem mutatták. A tisztább romantika a legsötétebb helyeken.

Férfikalapokat

fest, tisztít, formál és vasal

Fehér István kalaposmester, Cluj, Unió-utca 21. Redout.

Postai megrendelések is! eszközöltetnek!

Weisz Testvérek Rt. szalagszövőgyára Satu-Mare

Gyárt borkereskedők részére cipő- és eszma-huzót (struplit), réleipő selymfűzőt. Rövid-áru nagykereskedőknek különféle selymszalagokat a legversenyképesebb árakban!

FÜRDŐSZAPPAN világhíri

Szülőoltvány

amerikai alanyvessző

garantált fajtisza kapható

Caspari Fr.-nél, Medgyes

Tessék írjegyzéket kérni!

Kapfel Anzeige Sibiu

Prima

bácskai

kender

Kapható: Havas Dezső Timişoara

Vágott és vágatlan tűzifát

vason, 5l- és mézáttelekben, ugyszintén

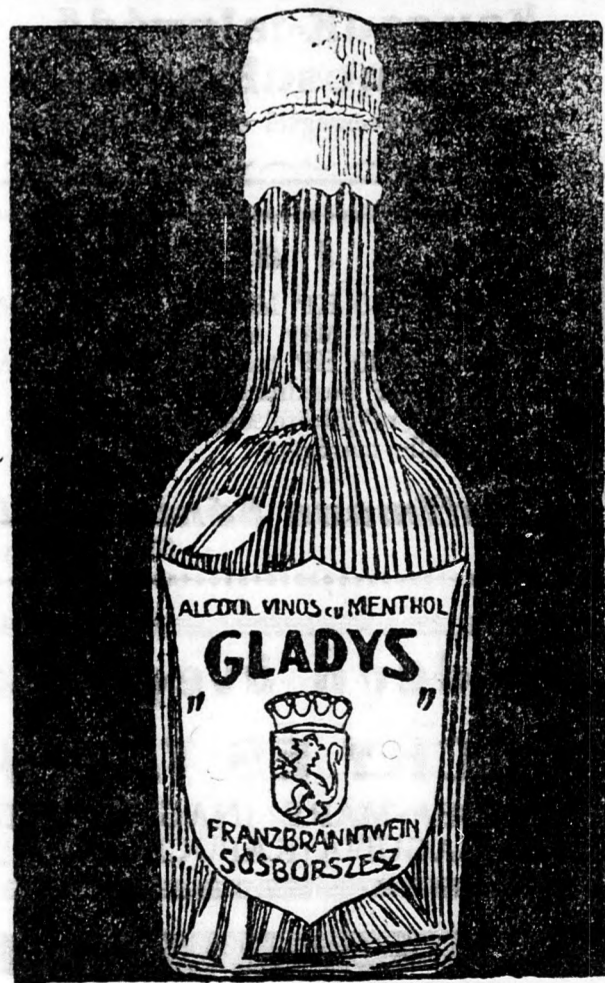
meszet, cementet és gipszet

legolcsóbban szállít a

Calcit Művek R.-T. Cluj

Str. Dragalina (v. Fellegvári-ut) 9. Telefon interurban 11-06

Egy m³ oltott mész 400 lej

„Gladys” sósorszesz üdit, „Gladys” sósorszesz erősít, „Gladys” sósorszesz fájdalmat csillapít

Gyártja Herczeg Géza vegyészeti gyára Cluj

Előírásos

hitelesített ürmértékeket gyárt

GRÜNWALD JAKAB

bádogárüzeme, Cluj-Kolozsvár, Piata M. Viteazul (Széchenyi-t.) 13

A tavaszi divat legszebb anyagai nagy választékban megérkeztek

Köpeny-, costum-, ruha- anyagok. Mintás maroquen jumperre, sálra, kalapokra. Elsőrendű minőségek Gyári árak

Grünwald és Steiner

női divatkülönlegességek áruháza

Cluj, Piata Unirii No. 12. Telefonszám 9-61

Használjunk kizárólag

PLANTOL

כשר

legjobb növényzsírt, mert ez tiszta, egészséges és kiadós!

Főtisztelő Fuchs Benjámint nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigorúan ortodox rituális előírás szerint.

Képviselet: HIENZ VILMOS Cluj

ANTON ROSENZWEIG

LIBRARIE / BUCHHANDLUNG

CLUJ, P. MIHAI VITEAZUL 37-38 (v. Széchenyi-tér). Alapított 1890 (saját ház)

ספרים האנגלונים

DETAIL / ANGRÓ

Mindennemű héber ima- és tankönyvek, valamint mindenféle rituális cikkek nagykereskedése, ugyszintén gyapju és selyem nagy és gyermektaleszek gyári lerakata. — Hitoktatók, rabbik és viszonteladók nagy árkedvezmény mellett azonnal pontosan postán szállít. Meg nem felelő áruért a pénzt visszaküldöm.

Önmaga ellen vét, ha nem Nagy és Szilágyi-

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Barifitu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

Mégis csak legjobb akésnelküli borotváló por, amely az ország legrégebb gyártmánya mely most újonnan átpreparálva,

az arcot nem marja és kellemes hatást hagy utána

„RASOL IDEAL”

Kapható 1/4, 1/2 kg. szép csomagolásban. 5 kg. vétel franco lei 145.—, kisebb mennyiségben lei 30.—, vidékre lei 40.— kgkint. Óvakodjunk az ártalmas utáztatoktól. Csak az „Ideal” felirású valódi

Reszling József fodrász

Cluj, Calea Regele Ferdinand 80.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3.—, vastag betűvel 6.— lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény

Butor! Legolcsóbb bevásárlási forrás. Klein Izsák, Unió-u. 21. 1581

Magas árban veszünk

butort, szőnyeget, porcellánt, zongorát, Wertheim kaszát egész lakásberendezéseket. Meghívásra hához megyünk.

Beck és Benjámín

Oradea-Mare Strada Cogalniceanu Telefon 17-03

Olcson kiárusítjuk raktáron levő perzsa és gyári szőnyeget, ebédlő-, hálóberendezéseket, antik butorokat.

Uj divatszalon Strada Izabella 7. Elsőrangú női szabászati és fehérnemű-készítés. 7142

Szeszgyárvezető prima munkaező, lehetőleg nőtlen, azonnal alkalmazást nyerhet vidéki városban. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével Grün Menyhért Gherla címre küldendők. 7148

Mindenemű gyógyóvénnyeket vásárol legjobbnapi áron, minta alapján, Fischer Sándor Timişoara II. 7154

Gépműhelyünkben mindenféle gépmunkálatok elkészítését, különösen autók és motorok javítását és átalakítását vállaljuk. — Autógenhegesztést végzünk, hengerek rovatkolását és csiszolását pontosan cszközöljük. „Economia“ Kereskedelmi és Ipari r.-t., Piata Mihai Viteazul No. 1. 7155

Amerikába indul, megbízásokat elvállal gépészmérnök. Ajánlatok „Amerika“ jellegre a kiadóba kéretnek. 7162

Kolozsváron egy modernül berendezett könyvnyomda, mely áll egy 10-es gyorsajtóból, egy Victoria és egy Boston nyomógépből, vágó- és számozógépből, 10—12 métermázsas betűanyagból, eladó, esetleg házzal együtt, mely áll 3 szoba, konyha, speiz, egy garázs 2 autóra, egy javítóműhely raktárral és a nyomdahelyiségből cca 150 négyszögöl udvarral, közvetlen a Főter mellett, Egyetem-u. 8. 1040

Varrónó, ismeretség hiányában ajánlkozik uri házakhoz, készít angol és francia munkát, Str. Londrei (Hosszu-u.) 27., Fehérné nél. 7160

Barzel

Fierarie Vasúzet

Cluj-Kolozsvár, Piata M. Vit. 13

Telefon 1049

Egy szép תורה ספר jókarban levő, eladó. Erdéklődni Mendel Józsefnél Huedin. 7159

Pallas-Lexikon eladó. Cim a kiadóban.

Intelligens közepkoru urinó elmenne anyahelyettesnek vagy házvezetőnőnek uri hához, esetleg nagyobb telepen elvállalja hivatalnokok házvezetését. Szükség esetén saját edénynyel rendelkezik. Leveleket „Szolid jellegre“ a kiadóhivatal továbbít. 7160

Téglaégetőmester, elsőrendű referenciákkal, felmondatlan állását kolozsvári vagy közeli gyárnál állását változtatni óhajtja. Megkeresést „Elsőrendű szakember“ jellegre a kiadóhivatalba kér. 7012

Rapid 4 és 6 csapos sörlefejtő készülékek Gloria és korona dugaszoló-gépek, valamint az összes alkatrészek

külön kaphatók a

Banca Industrială și Comercială, Cluj, Strada Regina Maria 9.

Parafa- és koronadugót állandóan raktáron tart

Első Erdélyrészi Ékszerárnyagár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám
Telefon interurban 2-13 ★ Sürgősnyc. Juvara, Cluj

Ékszerárnyagártás, nagykereskedés

Fogászati arany ★ Arany, ezüst és platina-beváltások
600 Ferrautzó II

Kienzle és Schwarzwald órákban, valamint kincszűtő tárgyakban nagy lerakat.

Csak viszontelárusítóknak!

Erdélynek legdusabban felszerelt rövid, nürnbergi-, diszmiáru és játékaru nagykereskedése

Nussbaum Testvérek

Târgu-Mureş (M.-Vásárhely) Tel. interurban 200

ELADÁS CSAK VISZONT-ELADÓKNAK

Palma

Kaucsuk-talpvédő és Kaucsuk-sarok

megvéd nedvességtől és meghűléstől

DACIA építési anyagok raktára megnyílt!

Raktár és iroda Cluj, Str. Moldovici (v. Varga-u.) 4. Telefon 5.

Ajánl szolid napi áron megrendelésre hához szállítva: Portlandcementet, meszet, gipszet, gipsztáblát, különböző cserepet, fedéllemezt és mindenemű építési anyagot.

Figyelem!

Legolcsóbb beszerzési forrás

Porcellán és fayancetányérok. Étkező és kávéskészletek. — Mindenféle poháraru, demjónok. Üvegezés és képkeretezés

Engros Endetail

Ausländer Rudolfnál

Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 37. sz. alatt az Uránia-palota mellett.

Villamostelepek

építését garancia mellett vállalja:

Zsigmond János

elektrotechnikai vállalata és mérnöki irodája
Cluj-Kolozsvár, Str. Vlahuța (volt Bólyal-u.)

Ujjonnan berendezett modern nagy gépjavitó-és tekereselműhely. Szakszerű javítások és áttekeresések. Gyenge áramu és magas feszültségű berendezések. — Hálózatok tervezése és építése.

Raktárról szállítható ki:

- 1 drb 40—50 HP Marschl félstabil gőzgép,
- 1 drb 25 HP Máv. lokomobil,
- 1 drb 35—40 HP turautó Standart-gyártm.,
- 1 drb 3 HP benzínmotor,
- 1 drb 13 m² fűtőfelületű állókazán,
- 1 drb álló marógép,
- 1 drb 1500 m/m csucstávolságu nehéz egyengető esztergapad,
- 1 drb kombinált Ganz hengerek 3/8, Radial-sziták, felvonók, complet olajgyári berendezés, kisvasuti apróanyag.

Hoffmann Sándor okl. gépészmérnök gépműhelye

Cluj, Székely-utca 2. Telefonszám 9-19

Modern üvegesiszolda és tükörárgyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD), STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tüköröket és butor-üvegeket minden méretben és Ujrafoncsorozás mennyiségben! Kérjen árajánlatot

KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare

Női és férfi óvszerek nagy raktára

Sas-passage — Saját készítésű sérvkötők, haskötők és mülábak

Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat R.-I. nyomdában Cluj, str. Barcu L. Pop (volt Brassy-utca) 19. szám.